

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	17.03.2003
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2003
Avaldamismärge:	

Intellektuaalset omandit rikkuva kauba sisse- ja väljaveo tõkestamise seadus

Vastu võetud 06.06.2001

[RT I 2001, 56, 334](#)

jõustumine 01.09.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
17.10.2001	RT I 2001, 88, 531	01.07.2002
15.05.2002	RT I 2002, 44, 284	01.07.2002
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
11.02.2003	RT I 2003, 23, 134	17.03.2003

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib intellektuaalset omandit rikkuva kauba sisse- ja väljaveo tõkestamist tollikontrolli käigus. Intellektuaalse omandi all mõistetakse Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni (WIPO) asutamise konventsiooni (RT II 1993, 25, 55) artiklis 2 nimetatud õigusi.

§ 2. Seaduse kohaldamata jätmine

Käesolevat seadust ei kohaldata reisija poolt üle tollipiiri toimetatavate isiklike asjade suhtes, mille olemus ja hulk on vastavuses reisi eesmärgiga.

§ 3. Intellektuaalset omandit rikkuv kaup

(1) Intellektuaalset omandit rikkuv kaup on:

- 1) võltsitud kaup kaubamärgiseaduse (RT 1992, 35, 459; RT I 1998, 15, 231; 1999, 93, 834; 102, 907; 2001, 27, 151) § 33 lõike 4 tähenduses ja kaup, mis on õigusvastaselt tähistatud registreeritud geograafilise tähisega geograafilise tähise kaitse seaduse (RT I 1999, 102, 907, 2000, 40, 252; 2001, 27, 151) § 11 tähenduses;
- 2) kaubast eraldi või sellega koos olev kauba pakend ning igasugune majandus- või äridokument, reklaammaterjal, mis tahes logo, etikett, kleebis, broshüür, kasutamisyjuhend või garantiidokument, mis on tähistatud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kaubaga samadel tingimustel;
- 3) kaup, millega rikutakse tööstusdisaini kaitse seaduses (RT I 1997, 87, 1466; 1998, 108/109, 1783; 2001, 27, 151) sätestatud tööstusdisainilahenduse omaniku õigusi;
- 4) piraatkoopia autoriõiguse seaduse (RT 1992, 49, 615; RT I 2000, 16, 109; 78, 497; 2001, 50, 289) § 80¹ tähenduses;
- 5) kaup, millega rikutakse patendiseaduses (RT I 1994, 25, 406; 1998, 74, 1227; 107, 1768; 1999, 84, 764; 2001, 27, 151) sätestatud patendiomaniku õigusi ja isiku õigusi, kelle meditsiinitootele või taimekaitsetootele on antud täiendav õiguskaitse;
- 6) kaup, millega rikutakse kasuliku mudeli seaduses (RT I 1994, 25, 407; 2000, 60, 388; 2001, 27, 151) sätestatud kasuliku mudeli omaniku õigusi;
- 7) kaup, millega rikutakse mikrolülituse topoloogia kaitse seaduses (RT I 1998, 108/109, 1783; 2001, 27, 151) sätestatud mikrolülituse topoloogia omaniku õigusi.

(2) Iga vormi või matriitsi, mis on spetsiaalselt kujundatud või kohandatud intellektuaalset omandit rikkuva kauba tootmiseks, käsitatakse intellektuaalset omandit rikkuva kaubana, kui selliste vormide või matriitside kasutamine rikuks intellektuaalse omandi õiguste omaja õigusi.

(3) Kahtlusalune kaup on kaup, mille puhul on alust arvata, et tegemist on intellektuaalset omandit rikkuva kaubaga.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 4. Sisse- ja väljavedu

Sisse- ja väljavedu käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) vabasse ringlusse lubamine ja eksport;
- 2) tolliladustamine, transiit, seestöötlemine, ajutine importimine ja töötlemine tollikontrolli all;
- 3) kauba hoidmine tollijärelevalve all, vabatsõonis ja vabalaos.

[RT I 2001, 88, 531- jõust. 01.07.2002]

§ 5. Õiguste omaja ja asjassepuutuv isik

(1) Intellektuaalse omandi õiguste omaja (edaspidi *õiguste omaja*) käesoleva seaduse mõistes on:

- 1) autor või tema õiguste omaja;
- 2) autoriõigusega kaasnevate õiguste omaja;
- 3) kaubamärgiomanik või litsentsiaat;
- 4) tööstusdisainilahenduse omanik või litsentsiaat;
- 5) patendi omanik või isik, kelle meditsiinitootele või taimekaitsetootele on antud täiendav õiguskaitse, või litsentsiaat;
- 6) registreeritud geograafilise tähise õiguspärane kasutaja;
- 7) kasuliku mudeli omanik või litsentsiaat;
- 8) mikrolülituse topoloogia omanik või litsentsiaat.

(2) Asjassepuutuv isik on deklarant, kauba saaja sisseveol, kauba saatja väljaveol või kauba valdaja.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 6. Intellektuaalset omandit rikkuva kauba sisse- ja väljavedu

Intellektuaalset omandit rikkuva kauba sisse- ja väljavedu on keelatud ja karistatav kriminaalkorras või tolliseadustikus sätestatud korras.

[RT I 2001, 88, 531- jõust. 01.07.2002]

§ 7. Õiguste omaja taotlus

(1) Intellektuaalset omandit rikkuva kauba sisse- või väljaveo tõkestamiseks võib õiguste omaja oma õiguste kaitseks ja tolli sekkumiseks esitada tollile kirjaliku taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus kehtib kuni selles märgitud tähtaja lõpuni või õiguste omaja õiguste lõppemiseni, kuid mitte kauem kui kaks aastat.

(2) Taotluse võib esitada ka juhul, kui toll on kahtlusaluse kauba vabastamise oma algatusel edasi lükanud ja sellest õiguste omajat teavitanud.

(3) Taotluses peab sisalduma:

- 1) taotleja nimi, elu- või asukoht ja sidevahendite numbrid;
- 2) sooviavaldus kahtlusalust kaupa kinni pidada;
- 3) kauba üksikasjalik kirjeldus, mis võimaldab tollil seda identifitseerida;
- 4) kuni kaheaastane tähtaeg, mille jooksul soovitakse tolli sekkumist;
- 5) kinnitus, et taotleja on õiguste omaja või õiguste omaja esindaja.

(4) Taotluses võib sisalduda ka muu asjakohane teave, mis on õiguste omajale kättesaadav, sealhulgas kaubasaadetise või pakendi identifitseerimise andmed, kauba eeldatav saabumis- või lähetamiskuupäev, kauba asukoht, kasutatud transpordivahendid, kauba saatja, kauba saaja või deklarandi isikuandmed.

(5) Toll võib taotlejalt nõuda tema õiguste valdamise või esindaja volituste tõendamiseks täiendavaid dokumente.

(6) Õiguste omaja vastutab esitatud andmete õigsuse eest.

(7) Toll teatab taotluse esitajale kirjalikult oma otsusest taotlus rahuldada või tagasi lükata 10 tööpäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates. Kui taotlus on saadud kauba kohta, mille vabastamine on käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud korras edasi lükatud, teeb toll otsuse ja teatab sellest taotlejale hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast taotluse saamist. Taotluse tagasilükkamist tuleb põhjendada.

(8) Taotluse näidise ja taotluse esitamise ning läbivaatamise korra kehtestab rahandusminister.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 8. Õiguste valdamise tõendamine

(1) Õiguste valdamise tõendamiseks esitab käesoleva seaduse § 5 lõike 1 punktides 3-8 nimetatud isik tolli nõudmisel vastava riikliku registri väljavõtte. Kui õiguste omajaks on litsentsiaat, kuid litsentsi ei ole vastavasse registrisse kantud, esitab ta täiendavalt litsentsilepingu väljavõtte.

(2) Käesoleva seaduse § 5 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isik tõendab õiguste valdamist seda kinnitava dokumendiga, kui autoriõiguse seadus sellise dokumendi väljaandmise sätestab.

(3) Õiguste omaja, kes on esitanud tollile taotluse, on kohustatud tolli viivitamata teavitama, kui tema õigused on tühistatud või need on lõppenud.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 9. Kahtlusaluse kauba vabastamise edasilükkamine

(1) Kui õiguste omaja ei ole esitanud käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud taotlust või see taotlus on jäetud rahuldamata, kuid sisse- või väljaveetava kauba kontrollimisel tekib kahtlus, et kontrollitav kaup võib olla intellektuaalset omandit rikkuv kaup, teavitab toll õiguste omajat võimalikust õiguste rikkumisest.

(2) Toll lükkab kahtlusaluse kauba vabastamise oma algatusel edasi kolme tööpäeva võrra selle avastamise päevale järgnevast päevast arvates, et võimaldada õiguste omajal esitada taotlus vastavalt käesoleva seaduse §-s 7 sätestatule.

(3) Toll on kohustatud kahtlusaluse kauba vabastamise edasilükkamisest viivitamata teavitama asjassepuutuvat isikut.

(4) Kui õiguste omaja ei esita taotlust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaja jooksul, lõpetab toll samas lõikes nimetatud meetme rakendamise.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 10. Kahtlusaluse kauba hoidmine tollikontrolli all

(1) Kui õiguste omaja on esitanud käesoleva seaduse §-s 7 sätestatud taotluse, on tollil õigus hoida kahtlusalust kaupa 10 tööpäeva jooksul tollikontrolli all, et õiguste omajal oleks võimalik anda sellele hinnang.

(2) Toll on kohustatud kahtlusaluse kauba tollikontrolli all hoidmisest viivitamata teavitama asjassepuutuvat isikut ning õiguste omajat.

(3) Kahtlusaluse kauba tollikontrolli all hoidmiseks teeb Tolliameti peadirektori volitatud tolliametnik otsuse, milles peab sisalduma:

- 1) asjassepuutuva isiku nimi ja aadress;
- 2) tolliasutuse nimetus ja aadress;
- 3) otsuse teinud ametniku nimi ja ametikoht;
- 4) otsuse tegemise kuupäev;
- 5) otsuse tegemist tingivad asjaolud koos viidetega vastavate seaduste sätetele;
- 6) kahtlusaluse kauba tollikontrolli all hoidmise tähtaeg;
- 7) otsuse täitmata jätmise korral asjassepuutuva isiku suhtes rakendatavad sanktsioonid;
- 8) otsuse vaidlustamise kord ja tähtaeg.

(4) Kahtlusaluse kauba tollikontrolli all hoidmise tähtaja pikendamiseks vastavalt käesoleva seaduse § 11 lõikes 2 sätestatule teeb toll uue otsuse, mis sisaldab käesoleva paragrahvi lõikes 3 loetletud andmeid.

(5) Õiguste omaja nõudmisel teatab toll talle asjassepuutuvate isikute nimed ja aadressid kooskõlas isikuandmete kaitse seadusega (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833; 2000, 50, 317; 92, 597; 104, 685; 2001, 50, 283).

[RT I 2002, 44, 284- jõust. 01.07.2002]

(6) Toll annab asjassepuutuvale isikule ja õiguste omajale võimaluse kontrollida tollikontrolli all hoitavat kaupa.

(7) Kahtlusaluse kauba puutumatus ja säilimise tagamiseks on tollil õigus panna kaubale tollitõkend või nõuda kauba toimetamist tolli poolt määratud kohta.

(8) Kui õiguste omaja annab kahtlusaluse kauba hindamisel hinnangu, mille kohaselt ei ole tegemist intellektuaalset omandit rikkuva kaubaga, lõpetatakse kauba tollikontrolli all hoidmine.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 11. Kahtlusalusele kaubale hinnangu andmine

(1) Õiguste omaja annab kahtlusalusele kaubale kirjaliku hinnangu 10 tööpäeva jooksul talle tema võimalikust õiguste rikkumisest teatamise päevale järgnevast päevast arvates. Kui eelnevalt kohaldati käesoleva seaduse §-s 9 sätestatud, annab õiguste omaja kirjaliku hinnangu 10 tööpäeva jooksul tema taotluse rahuldamisele järgnevast päevast arvates.

(2) Kui õiguste omaja ei ole oma hinnangut tähtaegselt andnud, võib toll seda tähtaega õiguste omaja põhjendatud taotluse alusel ühekordselt 10 tööpäeva võrra pikendada.

(3) Hinnangus peab sisalduma:

- 1) hinnangu andmise aeg ja koht;
- 2) hinnangu andja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- 3) näidiste kirjeldus, millele hinnang anti;
- 4) järelduslik osa, milles õiguste omaja annab motiveeritud vastuse, kas tegemist on intellektuaalset omandit rikkuva kaubaga või mitte.

(4) Õiguste omajale ei maksta hinnangu andmise eest tasu.

(5) Kahtlusalusele kaubale hinnangu andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus.
[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 12. Asjassepuutuva isiku õigused

(1) Asjassepuutuv isik võib kauba vabastamise edasilükkamise või tollikontrolli all hoidmise otsuse kohta esitada vaide tolliseadustikus (RT I 2001, 88, 531; 2002, 61, 375; 63, 387; 92, 528) sätestatud korras.

(2) Toll edastab õiguste omajalt saadud hinnangu ärakirja viivitamata asjassepuutuvale isikule, kes võib 10 päeva jooksul hinnangu ärakirja kättesaamisest alates esitada tollile hinnangu kohta kirjalikud vastuväited koos vastavate tõenditega.

(3) Asjassepuutuva isiku ja õiguste omaja vahel õiguste valdamise üle vaidluse tekkimise korral võib huvitatud pool pöörduda vaidluse lahendamiseks kohtusse.
[RT I 2003, 23, 134- jõust. 17.03.2003]

§ 13. Menetluse alustamine

Kui õiguste omaja on andnud kahtlusalusele kaubale hinnangu, mille kohaselt kaup on intellektuaalset omandit rikkuv kaup, alustab toll isiku suhtes, kes seda kaupa sisse või välja vedas, väärteomenetluse või kriminaalmenetluse.

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 14. Kahtlusaluse kauba kinnipidamine

(1) Tollieeskirjade rikkumise asjas menetluse algatamise korral peab toll kahtlusaluse kauba kinni kuni menetluse lõpetamiseni või menetluses tehtud otsuse täitmiseni.

(2) Kinnipeetud kaupa hoitakse tolli valduses või paigutatakse hoiule tollilattu või tolliterminali. Kauba puutumatus ja säilimine peavad olema tagatud.

§ 15. Kauba hoidmise ja veoga seotud kulutuste hüvitamine tollile

(1) Intellektuaalset omandit rikkuva kauba hoidmise ja veoga seotud kulutused hüvitab tollile õiguserikkuja.

(2) Kui tollikontrolli all hoitav kaup või kinnipeetud kaup ei ole intellektuaalset omandit rikkuv kaup, hüvitab tollile kauba hoidmise ja veoga seotud kulutused õiguste omaja, kui tema tegevuse või tegevusetuse tõttu peeti kaup kinni või hoiti kaupa tollikontrolli all põhjendamatuult.

§ 16. Intellektuaalset omandit rikkuvale kaubale kohaldatavad meetmed

(1) Intellektuaalset omandit rikkuv kaup konfiskeeritakse ja hävitatakse.

[Lõiget 1¹ kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2002. aasta 1. septembrist]

(1¹) Konfiskeeritud võltsitud rõivad ja jalatsid, millelt on lubamatud tähised eemaldatud, võib õiguste omaja kirjalikul nõusolekul üle anda riigi või kohaliku omavalitsuse tervishoiu- või hoolekandeesutusele. Konfiskeeritud võltsitud rõivaste ja jalatsite riigi või kohaliku omavalitsuse tervishoiu- või hoolekandeesutusele üleandmise korra kehtestab rahandusminister.

(2) Pärast väärteomasjas või kriminaalasjas tehtud otsuse või menetluse lõpetamise või konfiskeerimise kohta tehtud määruse jõustumist teatab toll õiguste omaja nõudmisel talle lisaks käesoleva seaduse § 10 lõikes 5 loetletud teabele kogu olemasoleva teabe intellektuaalset omandit rikkuva kauba tootja, kauba sisseveol saatja, kauba väljaveol saaja ning kaubakoguste kohta.

[RT I 2003, 23, 134- jõust. 17.03.2003]

§ 17. [Käesolevast tekstist välja jäetud]